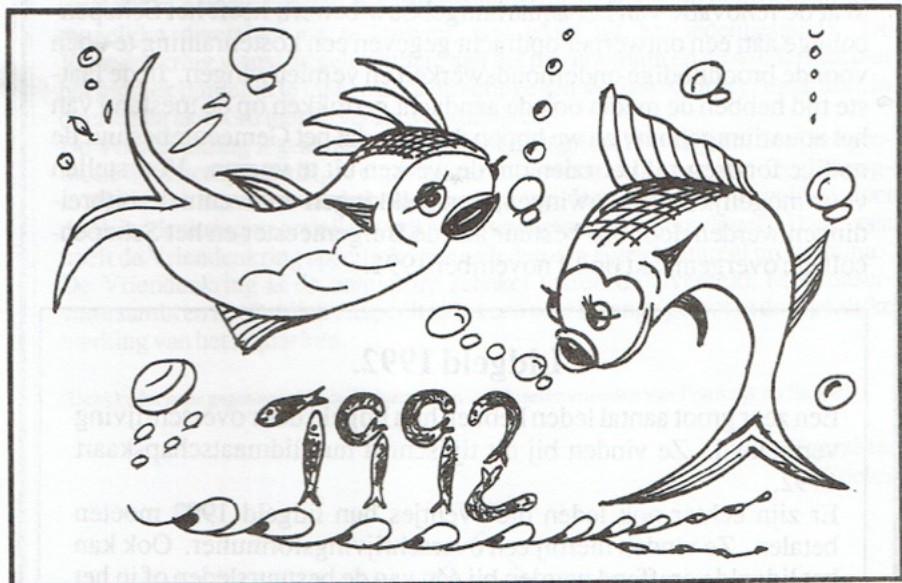

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

[Bestemming]

Driemaandelijks Tijdschrift - 2de trimester 1992 - nr 8 - afgiftekantoor Oostende X

In dit nummer:

Wachten op renovatie - Aanvulling ledenlijst - Steunende leden - Rol en plaats
vriendenkring - Groepsreis Dusseldorf - Aanbreng zeebiologisch materiaal -
Wulken - De zwemkrab - De haarster - Het blauwkeeltje - Relas tweede feest -
Tentoonstelling - Ons gazetje.

Wachten op renovatie

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium is een vereniging die op de eerste plaats een ruggesteun wil zijn voor de degelijke werking van het Noordzee-Aquarium en dit in samenwerking met het Stadsbestuur en de diensten van het Aquarium zelf. De vereniging heeft geen bindingen met andere verenigingen noch met politieke partijen. De leden ontvangen het driemaandelijks kontaktblad en genieten een korting van 50 % op het toegangsgeld tot het Aquarium. Het gewoon lidgeld bedraagt 200 fr per jaar. Een extra-bijdrage van steunende leden is van harte welkom. U kan lid worden door overschrijving van 200 fr op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium te Oostende. Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan. Het ledenaantal groeit nog steeds en binnenkort bereiken we de 600.

Wat de renovatie van het aquariumgebouw betreft, heeft het Schepencollege aan een ontwerper opdracht gegeven een kostenraming te doen voor de broodnodige onderhoudswerken en vernieuwingen. In de laatste tijd hebben de media ook de aandacht getrokken op de toestand van het aquariumgebouw en we hopen dan ook dat het Gemeentebestuur de nodige fondsen zal voorzien om de werken uit te voeren. Voorstellen voor mogelijke vernieuwingen, herschikkingen en eventuele uitbreidingen werden door ons bestuur aan de Burgemeester en het Schepencollege overgemaakt op 12 november 1991.

Lidgeld 1992.

Een zeer groot aantal leden hebben hun lidgeld door overschrijving vernieuwd. Ze vinden bij dit tijdschrift hun lidmaatschapskaart 1992.

Er zijn echter ook leden die eventjes hun lidgeld 1992 moeten betalen. Ze vinden hierbij een overschrijvingsformulier. Ook kan het lidgeld vereffend worden bij één van de bestuursleden of in het Aquarium zelf. Doe het vlug want uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging en voor deze steun danken we U van harte.

Rol en plaats van de Vriendenkring Noordzee Aquarium

1. De stedelijke overheid van Oostende is door de burger bij stemming aangewezen en draagt bijgevolg de verantwoordelijkheid over het Noordzee-Aquarium, dat een instelling is van de stad Oostende.

2. Het conservatorsambt (verschillende stadsdiensten met personeel en inzonderheid de Havendienst) dat door de stadsoverheid officieel belast is met de administratieve, de wetenschappelijke en onderhoudsverantwoordelijkheid alsook de communicatie van het Noordzee-Aquarium, bepaalt in overleg met diezelfde overheid het te volgen beleid.

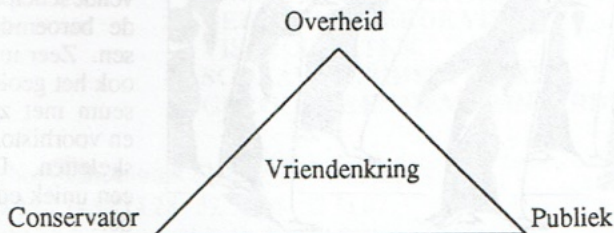
MAAR VERKOZENEN EN CONSERVATORSAMBT MOGEN NOOIT UIT HET OOG VERLIEZEN DAT HET AQUARIUM HET PUBLIEK TOEBEHOORT EN VOOR HET PUBLIEK IS BESTEMD. ZIJ DIENEN ZICH DAN OOK IN TE SPANNEN OM OOR TE HEBBEN VOOR HET PUBLIEK.

3. De Vriendenkring vertegenwoordigt een georganiseerd publiek en is zich bewust dat ze niet elk publiek kan vertegenwoordigen, maar tracht toch de grootste mogelijke diversiteit na te streven, wat blijkt uit het ledenbestand. De Vriendenkring wenst de gehechtheid aan het patrimonium en de solidariteit met het publiek duidelijk te maken door de actieve aanwezigheid in het Aquarium, in overleg en akkoord met de verantwoordelijken.

De Vriendenkring legt contacten om het patrimonium te verrijken, doet aan promotie door het tijdschrift, de eigen uitgaven, tentoonstellingen enz. Op de hoogte zijnde van de noden van het Aquarium en van de wensen van het publiek doet de Vriendenkring voorstellen voor verbeteringen en vernieuwingen. Daarnaast heeft de Vriendenkring specifiek voor de leden een eigen cultureel programma. De Vriendenkring is de onmisbare schakel tussen de Overheid, het Conservatorsambt en het Publiek en speelt aldus een zeer belangrijke rol in de eigenlijke werking van het Aquarium.

(Denkkader naar gegevens van de Federatie van de Museumvrienden van Frankrijk en België)

De Voorzitter
R. Coelus

Wat er te zien is te Dusseldorf

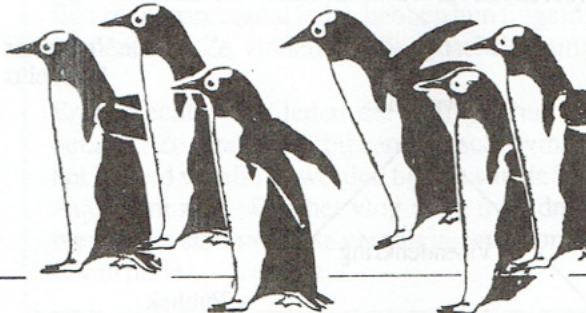
Dusseldorf dankt zijn naam aan het kleine riviertje "De Düssel" dat in de Rijnstroom uitmondt. In 1988 vierde Dusseldorf zijn zevenhonderdste verjaardag. Het is de hoofdstad van de Noordrijn-Westfalen en van ouds een cultuur- en industriegebied. 3000 bedrijven uit 50 verschillende landen hebben er hun kantoren en meer dan 300 Japanse firma's hebben van Dusseldorf een klein Tokio gemaakt. Het is ook een beursstad voor 20 wereldberoemde beurzen en 6 modebeurzen per jaar met circa 1,5 miljoen bezoekers. Deze stad aan de Rijn is momenteel binnen Duitsland de stad met de grootste buitenlandse handelsactiviteiten. In de oude stadskern of de Altstadt is het hart van Dusseldorf te vinden. Omringd door oude woonhuizen en moderne boetieks is deze vierkante kilometer Dusseldorf een trefpunt voor iedereen. Men kan genieten van het Altbier en de "Duitse eetspecialiteiten" in meer dan 260 cafeetjes, bars en restaurants. Op de Königsallee zijn de chieke zaken gevestigd en in de zomer zijn er de terrasjes stampvol.

Op 6 juni is er een kunstambachtenmarkt in de Altstadt. Voor shopping kan men er zeker zijn hartje ophalen.

**Löbbecke
Museum +
Aquazoo**

Kaiserswerther Str. 380
4000 Düsseldorf 30
Straßenbahn U78, U79
Haltestelle
Nordpark/ Aquazoo
Täglich geöffnet
10-18 Uhr

De Aquazoo is gelegen in het Nordpark van de stad. Dit aquariumcomplex werd ingehuldigd in 1987 en vindt zijn oorsprong in het openstellen voor het publiek van de zeedierenkollekties van *Theodor Löbbecke*, een Duitse natuurkundige. Men ziet er vooral waterdieren. Er zijn 10 grote aquariums, 68 kleinere, 31 terrariums, 26 insectariums, 184 vitrines en een tropische plantenhalle. Men ziet er pinguins, alligators, slangen, hagedissen, Atlantische en tropische vissen, ook levende schelpdieren zoals de beroemde nautilusen. Zeer interessant is ook het geologisch museum met zee-fossielen en voorhistorische dier-skeletten. Dat alles in een uniek edukatief kader.

Groepsreis naar Dusseldorf

Zaterdag 6 juni 1992

Vertrek: 7 uur

Eerste opstapplaats

Tweede opstapplaats

Gerechtshof Oostende

Parking J. Bauwensschool

Reisweg: Oostende, Blankenberge, Knokke, Antwerpen, Eindhoven, Venlo, Dusseldorf met een stop te Sevenum (Indien er geen leden van de Oostkust meereizen rijdt de autobus op de autostrade Oostende, Gent, Antwerpen)

Dagindeling: Aankomst te Dusseldorf bij de Altstadt om ongeveer 11 uur. Vrij stadsbezoek en eetgelegenheid naar eigen keuze. Iedere deelnemer krijgt een stadsplan.

15.45 u terug opstappen op de bus voor het bezoek aan Aquazoo.

De Dusseldorfse winkels sluiten te 16 uur (lange zaterdag).

Van 16 tot 18 uur bezoek aan Aquazoo en park.

Terugreis: Te 18 uur vertrek Dusseldorf Nordpark. De bus rijdt over één van de grote Rijnbruggen richting Venlo, een stop te Sevenum voor eetgelegenheid. Aankomst te Oostende ongeveer om 23 uur.

**Prijs voor de busreis heen en terug en de toegang Aquazoo
inbegrepen : 700 fr.**

Hoe inschrijven ?

Telefonisch met Coelus R. Vissersstraat 9 8420 De Haan

tel. 059/23 62 37 of met het Aquarium 059/50 08 76

Betalen vooraf op rek. 280-0706209-86 van Vriendenkring

Noordzee- Aquarium ten laatste op 15 mei 1992. Kontant kan

ook betaald worden in het Aquarium. Er wordt een bus ingelegd

van 58 personen. Indien er meer belangstelling is wordt een

tweede bus ingelegd.

Neem dus eerst telefonisch contact, zo snel mogelijk.

Vergeet niet Duits geld aan te schaffen.

Iedere deelnemer wordt nog vooraf persoonlijk per brief

verwittigd.

Aanvulling ledenlijst Vriendenkring Noordzee Aquarium Oostende

508	Van Erck Johnny	Brusselstraat 105	1840 Londerzeel
509	Visaktua	Nieuwstraat 194	3590 Diepenbeek
510	Seghers-Vercruysse	Amsterdamstraat 33 bus 1	8400 Oostende
511	Depuydt Fabilioa	Schardauw 67	8520 Kuurne
512	Focke-Houck Dirk	Gouwelozestraat 5	8400 Oostende
513	Goberecht-Verschooren Lou	Parklaan 24	8450 Bredene
514	Duyck Ronny	Schermplantenstaat 77	8400 Oostende
515	Brenet Pascal	Keuvelhoekstraat 44	8300 Knokke-Heist
516	Vilein Philippe	Knokkestraat 355	8300 Knokke-Heist
517	Hermans Johan	Koninginlaan 64	8370 Blankenberge
518	Vanbillemont Prosper	Ibislaan 31	8450 Bredene
519	Vandepitte Christine	Keuvelhoekstraat 44	8300 Knokke-Heist
520	Deduysche Jaak	Dwarsstraat 28	8301 Knokke-Heist
521	Deporter Christine	Albertlaan 16	8300 Knokke-Heist
522	Lierman Roger	Dorpstraat 132	8300 Westkapelle
523	Croes Theopheel	Blankenbergsedijk 144	8370 Blankenberge
524	Taverne Sixties	Ooststraat 2A	8400 Oostende
525	Wijnsberghe-Barbaix	Gistelse steenweg 69	8400 Oostende
526	Martinsen Patricia	Buurtspoorwegstraat 82	8450 Bredene
527	Lauwereins Francois	Tarwestraat 139	8400 Oostende
528	Viaene Rita	Torhoute steenweg 7 bus 6	8400 Oostende
529	Ates Ron	Govert Flinckstraat 19	NL 1506 LL Zaandam
530	Michiels Jef	Weerstandsplein 11	2540 Mortsel
531	Vandenheuvel Luc	Jozef Hendrickxstraat 161	2900 Schoten
532	Antwerpse Zeeaq.club Brems Fr.	Fr. Acacialaan 11	2850 Boom
533	Robberecht Louis	Leenweer 1	NL 3363 XN Sliedrecht
534	Bolle J.P. Bogaert M.C.	Nieuwstraat 17 bus 1	8400 Oostende
535	Nobels R.	Hennepstraat 26	8400 Oostende
536	Gyselbrecht Maurice	Guldensporenlaan 2 bus 4	8400 Oostende
537	Devos Liliane	Stenenstraat 34	8400 Oostende
538	Maes Denise	Wapenplein 9 bus 1	8400 Oostende
539	Vanholm Eric	Wapenplein 9 bus 1	8400 Oostende
540	Acken Brigitte	Valkstraat 3	8400 Oostende
541	Jooris Rosette	St. Fransiscusstraat 60	8400 Oostende
542	Moerman Johan	Kerkebeekstraat 98	8490 Varsenare
543	Demeulemeester Albert	De Smet de Naeyerlaan 63	8370 Blankenberge
544	Vandierendonck Michael	Felix Timmermanstraat 32	8300 Knokke-Heist
545	Luyckx Henri	De Keyeslaan 10	8380 Zeebrugge
546	Verdoolaege Edwin	Langestraat 82	8620 Nieuwpoort
547	FV. Siervisv. De Aquarianen	Erniel Maeyensstraat 25	9040 St. Amandsberg
548	BVBA John	Oesterbankstraat 31	8400 Oostende
549	Duyck Robert	Nieuwstraat 31	8400 Oostende
550	Eurofish C.V.	Vanderstichelenstraat 75	8400 Oostende

551	Bogaert Jacques	Lijndraaierstraat 27	8400 Oostende
552	Claeys Nelly	Lijndraaierstraat 27	8400 Oostende
553	Casier Jacky	Lindenlaan 2	8400 Oostende
554	Devey Carine	Nieuwstraat 13	8400 Oostende
555	Duyck Jean-Pierre	Hengelpad 4	8400 Oostende
556	Duyck Tania	Hengelpad 4	8400 Oostende
557	Janssens-Ingelbrecht	Nieuwpoortse stw. 399 bus 4	8400 Oostende
558	Cuyllé G. en J.	Streulestraat 11	8480 Eernegem
559	Saudemont Andre	Zuidstraat 7	8400 Oostende
560	Gryson Mireille	St. Riquierstraat 6	8450 Bredene
561	Lachat Freddy	Havikstraat 8	8400 Oostende
562	Defoor Andrea	Paster Pypestraat 8	8400 Oostende
563	Westerlinck Charles	Paster Pypestraat 8	8400 Oostende
564	Acken Diana	Cirkelstraat 29	8400 Oostende
565	Vandekerckhove Georgette	Pater Gerard Defeverstr. 12	8450 Bredene
566	Salliau Rachel	J. Besagestraat 86	8400 Oostende
567	Van Isacker Ignace	P. De Raveschootlaan 56	8300 Knokke-Heist
568	Rappé Eric	Heistlaan 325	8301 Knokke-Heist
569	Rappé André	Krommedijk 52	8301 Knokke-Heist
570	Rappé Jack	Zeedijk 152 bus 7	8301 Knokke-Heist
571	Rappé Willy	Invaliedenlaan 9	8301 Knokke-Heist
572	Rappé Hubert	Marktstraat 48	8301 Knokke-Heist
573	Vermeesch Dries	Kievitstraat 3	8400 Oostende
574	Cattoor Freddy	Felix Timmermanstraat 24	8301 Knokke-Heist
575	Godderis Jan	H. Baelskaai 19	8400 Oostende
576	Praet Frans	Groenedijkstraat 31	8450 Bredene
577	Schmidt Annie	Steenovenstraat 4 Marva 3	8430 Middelkerke
578	Serie Frans	St. Pietersstraat 1	8400 Oostende
579	Dumon Mie	Driftweg 1	8450 Bredene
580	St. Martin Jules	H. Baelskaai 4	8400 Oostende
581	Laurent Guy	Victorialaan 30	8400 Oostende
582	Daems Florent	Beukenlaan 12	8450 Bredene
583	Devriendt Pierre	Stanleylaan 29	8400 Oostende
584	Billiau Roland	Constant Permekelaan 64	8400 Oostende
585	Dasseville Rene	Voorhavenlaan 1 bus 21	8400 Oostende
586	Depaepe Eduard	St Petrus en Paulusplein 19	8400 Oostende
587	Vandenamecele André	Ankerstraat 16	8400 Oostende
588	Lauwereins Adriaan	Kantienstraat 1 Vismijn	8400 Oostende
589	Maly Daniel	Natiënlaan 249	8300 Knokke-Heist
590	Peelman-Gelders	Koopvaardijlaan 190	9000 Gent
591	Anseeuw Michel	Aimé Liebaertstraat 16	8400 Oostende
592	Vanroose	Molenstraat 80	8400 Oostende
593	Lauwereins Franky	Gr. de Smet de naeyerln. 29	8400 Oostende
594	Kapsalon Sunsana	Nieuwpoortsestnweg 18	8400 Oostende
595	Pauwels Jacqueline	Christinastraat 103	8400 Oostende
596	Baitsch Brigitte	Stockholmstraat 11	8400 Oostende
597	Huys Jeanne	Dr. Verhaegheststraat 91	8400 Oostende
598	Geril-Geryl A & E	Broederlijkheidstraat 26	8400 Oostende

Steunende leden 1992

Nr. Naam

6	Flitser-Gevaert J.	274	Berard-Mouque J.
8	Vanhoeck Arthur	288	Hennaert Norbert
13	Duynslaeger Cyriel	299	Lustrerie PVBA Avenue
90	VZW Centrum	315	Vandenberghe Robert
95	Kerckhof J.	330	Michiels Jean
162	Serie Eddy	331	Michiels Guy
163	Lietard Edwin	349	BVBA Strandhotel
175	Coelus R.	461	Sercu-Vranckx R.
180	Verbeke Frans	504	Callebout-Coenye Blanche
187	Homarium N.V.	551	Bogaert Jacques
227	Flitser August	552	Claeys Nelly
247	Tourlousse Henri	567	Van Isacker Ignace'
262	Vanhove Louis	580	St. Martin Jules
270	Derudder Gilbert'	591	Anseeuw Michel

Zij hebben dit jaar naast hun lidgeld een extra-financiële bijdrage gegeven ter bate van onze vereniging waarvoor we ze hartelijk danken.

**Wij
houden van
een propere
Noordzee!**

STICHTING NOORDZEE

De zwemkrab

In de tijd dat ik begon te varen, ik was zo'n goede vijftien jaar, begon ik het werk op dek van een kustvissersvaartuig te ontdekken. De matrozen, ervaren zeelieden, die eveneens meevoeren met de 0.628 zagen er niet naar om de zwemkrabben die op dek rondliepen van de vorige sleep, dood te trappen. Daar kon ik dan als kleine jongen niet tegen, begon zelfs de matrozen andere manieren te leren. Dit leven van deze "slabberoijen" moest men toch niet nutteloos doden, was mijn opinie. Deze gevoeligheid van mij verdween wel wat met de jaren en de opkomende routine. Ik zou nog niet expres een zwemkrab doodtrappen, maar toch, het kan somtijds als "vernink" aanzien worden. Vooral "vernink" wanneer de beestjes zich tussen de garnalen gaan vermengen.

Vooreerst verdwijnen de garnalen als er een kolonie zwemkrabben hun intrede doet tussen de scharen garnalen ! Wanneer men opeens veel zwemkrabben begint te vangen, is de garnaal weg. Dan hebben we nog de kleine krabbetjes die de vissers "kobbetjes" noemen, en die men met de handen moet uitrapen van tussen de gekookte garnalen. Een tijdrovende karwei, die iedere sleep moet herhaald worden. Als de "kobbetjes" dan groot genoeg zijn, blijven ze in de zeef, en gaan zo terug over boord. Somtijds kunnen ze voor de garnaalvisser een ware plaag zijn. Een verwenste soort zeebewoners, alhoewel ze ook wel hun nut op een andere manier zullen hebben. De "slabberoije" op zijn Oostends gezegd, mag dan een schoon zicht zijn in het aquarium, zwemmende met zijn zwempootjes, voor de garnaalvissers blijft hij een beestje die hem tijdrovend werk oplevert, en zijn brood "de garnaal" verjaagt. Daarbij knippen de zwemkrabben de levende garnalen op dek doormidden of kapot, wanneer ze tezamen een vangst uitmaken. Toch zal het beestje wel voor wat goed zijn, iets waar wij misschien geen weet van hebben.

Eddy Serie

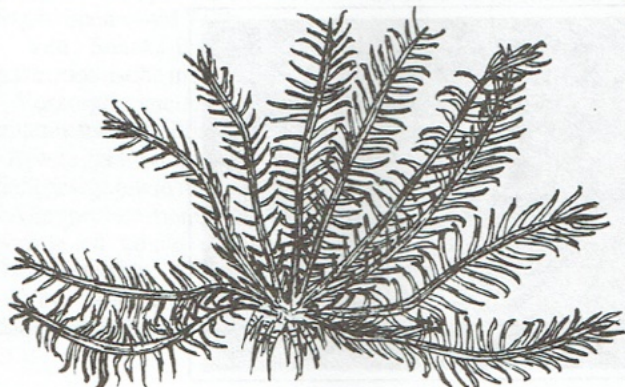
Afbeelding uit de reeks prentbriefkaarten Noordzee-aquarium (foto E.Eneman)

De haarster *Antedon bifida* voor de eerste keer in ons Noordzee-Aquarium

Toen we op 19/1/92 van de bemanning van Z.185 allerhande soorten zeeorganismen kregen, was er een soort bij die ze niet kenden. Bij het zien dacht ik aan zeelelies, maar bij nadere determinatie betrof het hier om haarsterren. Zeelelies en haarsterren zijn zeer dicht verwant. Het belangrijkste verschil tussen beide soorten is dat haarsterren zich al kruipend of al zwemmend kunnen verplaatsen. Maar zeelelies zitten altijd met hun steel vast, bij haarsterren is dat alleen in een bepaald larvestadium.

Antedon bifida komt vooral voor in de Atlantische Oceaan en het Kanaal en minder in de Noordzee. Meestal op een diepte van 0 tot 20 m, maar toch worden exemplaren tot op 500 m aangetroffen. Ze leven bij voorkeur op zeegras, wieren en op rotsen of in spleten. Op sommige plaatsen kunnen ze massaal voorkomen. Gewoonlijk zijn ze aan de bovenzijde roodachtig van kleur. Het is ook aan deze kant en in 't midden ervan dat de mond zich bevindt. Rondom deze middenschijf zitten de 5 gesplijste of de 5 paar armen, die allen voorzien zijn van geveerde aanhangsels. Met deze tot 8 cm lange armen worden zwevende deeltjes, zoals plankton en detritus uit het water gefiltreerd. Met slijm wordt het met triljaartjes via de lengtegroeven van de armen naar de mond gebracht. Aan de onderzijde van de schijf heeft de kelk een twintigtal beweegbare aanhangsels (cirri), waarmee het dier zich kan vastzetten of verplaatsen. Maar een haarster kan ook zijn lange armen gebruiken om zich te verplaatsen of te zwemmen. Als haarsterren gestoord worden dan krullen ze hun armen naar boven. Indien ze aangevallen zijn dan kunnen ze gedeeltelijk of gans hun arm opofferen om alzo nog te kunnen vluchten. Een arm verliezen is echter niet zo erg want het regeneratievermogen is zeer hoog. Aangaande de voortplanting is het geweten dat de bevruchting buiten het lichaam gebeurt en dat de eieren aan de buitenkant van de pinnulae worden vastgekit. Alzo kan men spreken van een zekere broedzorg. Na enige tijd komen de vrijzwemmende larven uit en na een aantal dagen zakken ze naar de bodem waar ze hun vastzittende larvestadium doormaken.

Eddy Eneman

Het kustvaartuig 0.190 vangt verdwaalde zeldzame vis op onze kust

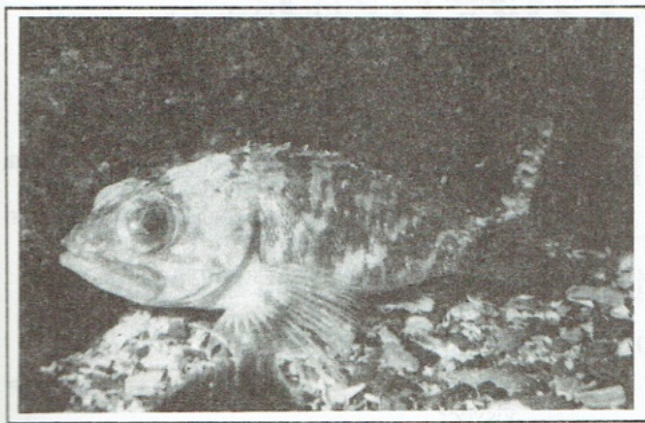
Op 11 januari 1992 werd door één van de bemanningsleden van de 0.190 een mooi rooskleurig visje naar het Aquarium gebracht. Het diertje leefde nog goed en werd onmiddellijk in een aquarium geplaatst. Gauw het fototoestel uitgehaald want zo'n zeldzaam levend exemplaar moet op de gevoelige plaat. Meteen suggereert het bemanningslid van de 0.190 dat het misschien een 'roo boontje' zou kunnen zijn. Gelijkenis met een roodbaars of Noorse schelvis vertoont het diertje wel en het zal zeker zoals de roodbaars behoren tot de schorpioenvisachtigen waarbij het onderscheid niet al te gemakkelijk is. Belangrijk bij het determineren van schorpioenvissen is het tellen van de harde en de zachte vinstralen en toen we even het vissenmuiltje openden, zagen we dat het blauwachtig was. Nu was er geen twijfel meer mogelijk. Dat schorpioenachtige visje was een Blauwkeeltje. De natuurkundige de la Roche gaf er in 1809 de wetenschappelijke naam aan van *Helicolenus dactylopterus*. In het Engels : Blue-mouth of rockfish. In het Frans : Sébaste-chèvre of Rascasse. In het Duits : Blaumaul. In het Spaans : Gallinetta en in het Italiaans : Scorfano di fondale.

Deze soort werd tot heden nog nooit uit onze kustwateren aangebracht. Misschien zijn er wel al door onze vissers blauwkeeltjes gevangen zonder men er acht op sloeg. De 0.190 heeft dus de primeur aangebracht en daar zijn we ze bijzonder dankbaar voor. Dankzij de attente vissers kan de naamlijst van de vissoorten van de Belgische kust uitgebreid worden en aldus leveren die vissers rechtstreeks iets van wetenschappelijke waarde. Tevens mag gerust gezegd en geschreven worden dat door deze werkwijze (zeldzame visjes brengen naar het Noordzee-Aquarium) reeds 8 zeldzame vissen op de lijst konden toegevoegd worden.

Het Blauwkeeltje is meer een bewoner van de grote diepten vanaf 200 meter en komt slecht zeer uitzonderlijk voor in ondiep water. Het voedt zich met pelagische en bentische organismen en op grote diepte met lantaarnvisjes en kreeftachtigen.

Het is verder een zeer smakelijk visje maar nogal graterig. In zuidelijk Europa van de landen rond de Middellandse Zee, gebruiken de bewoners de blauwkeeltjes om de goede smaak aan de vissoepen te geven.

Eddy Eneman
Gids-promotor

(Foto E. Eneman)

Aanbreng zeebiologisch materiaal

Datum	Schip/persoon	Soort zeemateriaal
21 dec.	Boulangier H. Belpaeme V.	1 steenbolk, 1 pladijsje 1 langoest, 1 noors kreeftje
28 dec.	Z.92	1 doornhaai
5 jan.	0.190	visvoer
6 jan.	0.100	1 snotdolf
8 jan.	0.23	visvoer
9 jan.	0.101	visvoer
11 jan.	0.190	1 blauwkeeltje, 1 grondel, 1 pladijsje, 1 harnasmannetje
15 jan.	0.100	1 snotdolf, 3 tepelhoorns
15 jan.	0.23	visvoer
16 jan.	0.29	4 gulletjes, 1 tongschar en visvoer
18 jan.	0.101	visvoer
19 jan.	Z.185	1 gevlekte gladde haai, 1 octopusje, 1 driedradige meun, 15 st Jakobsschelpen, 18 wijde mantels, 1 gestreepte lipvis, 5 heremieten, 3 anemonen, 3 hooiwagenkrabben, 4 langoustines, 1 galathea strigosa, 5 cermaster granularis, 1 galathea dispersa.
21 jan.	Z.92	2 gevlekte lipvissen, 1 pieterman, 1 driedradige meun, 6 zonnesterren, 10 cermaster granularis, 8 dodemansduimen, 1 eetbare zeeappel, 20 zeespinnen
29 jan.	0.100	1 snotdolf, 1 zeedonderpad
	0.141	8 Noorse kreeftjes (via R. Annys)
30 jan.	0.29	10 gulletjes, 10 scharren, 1 zeedonderpad, 1 koolvis
31 jan.	0.100	2 zeedonderpadden, 2 slakdolven, 2 tepelhoorns
	0.29	1 grote steurgarnaal
1 febr.	0.481	visvoer
6 febr.	0.190	visvoer
9 febr.	Z.185	3 kolonies zeesprietten, 1 kolonie hoornkoraal, 1 zeekreeft, 1 octopusje, 1 ijszeester, 3 langoestientjes, 8 heremieten met anemonen, 1 zeepaling, 2 pladijsjes, 1 tongschar, 1 zeemuis, 1 kleinoogrog, 5 wijde mantels, 1 galathea
11 febr.	Z.92	4 st Jakobsschelpen, 20 zeespinnen, 3 ijszeesterren, 1 octopus, 2 zeedahlia's, 2 dodemansduimen, 1 zonnester, 20 heremieten met heremietanemonen en parasitaire anemonen
13 febr.	0.29	12 gulletjes, 1 koolvis, 7 scharren, 1 harnasmannetje
28 febr.	0.231	een bak visvoer
	0.190	1 snotdolf
	0.455	1 kleine leng
29 febr.	0.172	visvoer

3 maart	Z.185	1 gestreepte tong, 1 gulletje, 1 tarbotje, 1 pitvis, 1 gestreepte lipvis, 1 kleine octopus, 1 kolonie zeesprietten, 1 galathea strigosa, 1 zeemuis, 3 pladijzen, 1 hooiwagenkrab, 1 kolonie mosdierpjes, 1 kamster, 1 zeedahlia, 3 cirkelronde krabbetjes, 3 heremietanemonen, 1 tepelhoorn, 1 venus casina, 7 St Jakobsschelpen, 1 wijde mantel, 3 noorse hartschelpen
8 maart	Z.92	3 octopussen, 4 zeemuizen, 12 zeedahlia's, 15 heremietkreeften met parasitaire anemonen, 1 dodemansduim, 12 zeespinnen.

Tijdens deze periode werd wekelijks circa 500 liter vers zeewater aangebracht door het opleidingsschip 0.29.

We danken hierbij van ganser harte alle reders, schippers, bemanningen en partikulieren die onbaatzuchtig en met veel genegenheid het Noordzee-Aquarium bevoorraden met levend zeemateriaal.

Tentoonstelling

Tijdens het zomerseizoen zal onze Vriendenkring een tentoonstelling organiseren onder de titel "Zeesymfonie". De tentoonstelling is gepland in de zaal El Mar, St Petrus en Paulusplein te Oostende en zal dagelijks geopend zijn van 10 u tot 20 u, van 23 juli tot 5 augustus.

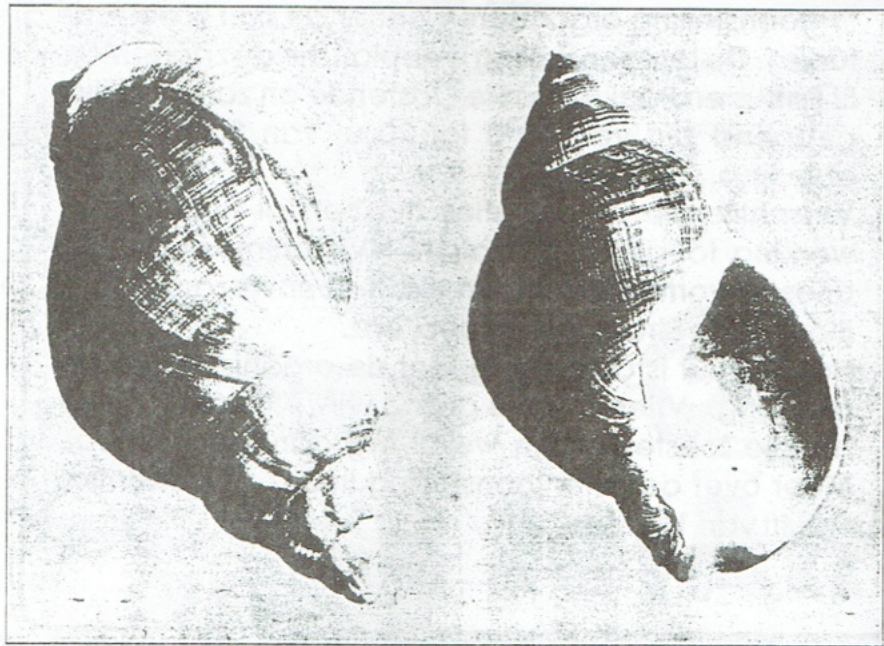
Verschillende organisaties hebben al hun medewerking toegezegd, zoals het Visserijmuseum, het Unesco-vormingscentrum, schelpenverzamelaars, Bioserv, de Strandwerkgroep, enz.

Het Bestuur is druk bezig met de organisatie en de planning. Vrienden die graag vrijwillig zouden een handje toesteken zijn we al erg dankbaar vooraf. Meer over deze tentoonstelling in ons volgend tijdschrift van 1 juli.

Wulken

Wulken of liever op zijn Westvlaams "wullocks" werden al gegeten ten tijde van de Romeinen.

De wulk wordt gevangen op bijna alle visgronden van de Noordzee en het Kanaal, maar volgens de visgebieden kan de schelp van hardheid en van kleur wel verschillend zijn. Zo zijn wulken van de Kreeftenput nogal goed bruin gekleurd en is de binnenkant meestal paars glanzend, terwijl wulken van de Franse kust eerder groenachtig zijn. Meestal bevatten wulken veel zand en moeten daarom goed gespoeld worden vooraleer in de kookpot te gaan. Het is ook wel dikwijls nodig de schelpen te schrobben. Wulken moeten goed doorgemaakt worden want het vlees is anders te taai. In de viswinkels worden bij ons de wulken gekookt verkocht. Ter gelegenheid van een of ander straatfeest of Vlaamse Kermis zijn er ook wel kraampjes die warme wulken aanbieden. De kraamventers hebben er een handje van weg om de beestjes goed te peperen. Kwes-tie van de smullers ook dorst te doen krijgen, de tapkast goed te doen lopen en daardoor de inkomsten van de kermis te verstevigen. Om een gekookte wulk uit zijn huisje te krijgen steek je een vork onder het hoornachtig schildje of operculum en trek dan het dier met een draaibeweging, die de windingen volgt, uit de schelp. Met een goed geboterde boterham en een glaasje bier smaakt het heel lekker. Wulkvlees in stukjes gesneden en in een omelet gebakken is eveneens niet te versmaden. Waarom niet eens wulken op toastjes tijdens een receptie, of moet het altijd garnaal en vissla zijn? En wie heeft er al eens wulken gebruikt voor een gourmetparty? Heeft de wulk al een vaste

plaats op de zeevruchtenschotels? Kent de "Jan Konsument" wel dat lekkere zeediertje genoeg? Misschien is er hier nog een taak weggelegd voor de Nationale Dienst voor afzet van zeeprodukten.

De Wulk is een typische buikpotige zeeslak met een schelp in de vorm van een horen die spiraalsgewijs gewonden is. In de gewonden schelp kan het dier zich helemaal verbergen en zichzelf bijna helemaal afsluiten met een lederachtig dekseltje of operculum. Schelpen van wulken vertonen veel verschillende vormen. Bij sommige exemplaren zijn de windigen gegolfd, andere zijn schier effen van oppervlaktestructuur. Er zijn er met een langgerekte dunne schelp en weer andere zijn kort en dik. Men kan met de vormvariabiliteit van de wulk een aparte verzameling opbouwen. Wanneer men de schelp met de top naar boven en de mondopening naar zich houdt, ziet men de mondopening rechts. Men zegt dat een wulk rechts gewonden is zoals de meeste buikpotigen of gastropoden. Een zeldzame keer treffen we ook een linksgewonden wulk aan. Gave schelpenhuizen van wulken zijn ook niet gemakkelijk te vinden. Wanneer ze gevangen worden en op dek uitgestort, zijn er al veel toppen die afbreken of mondranden die geschonden worden. Tijdens het lossen, het sorteren en het koken hebben de schelpen alweer heel wat te verduren. Komt een wulk met een gehavend huisje weer in zee terecht dan kan het dier de schelp weer herstellen en als 't ware de verloren kalkstukken weer bijmetselen. Dit is duidelijk merkbaar bij sommige exemplaren die de gaatjes en afgebroken stukken van de schelp regeneerden.

Het lichaam.

Als we een kruipende wulk in een zeeaquarium gadeslaan, zien we duidelijk de kop met de twee tentakels of voelhorens. De fijne buis die naast de kop naar buiten komt, is de siphobuis waardoor het dier ademt. De sterk gespierde voet waarmee de wulk kruipt, is geelachtig van kleur en bezaaid met zwarte of donkerbruine spatten. Verborgen in de schelp blijven de andere organen: het hart, de nier, het darmenstelsel, het zenuwstelsel en de voortplantingsorganen. Het lichaam van de wulk is eveneens zoals de schelp spiraalsgewijs gewonden en het bijzondere is dat het dier maar één kieuw en één nier heeft. Aan het einde van de siphobuis heeft de wulk een merkwaardig orgaantje nl. het osphradium. Het is dit orgaantje dat de wulk in staat stelt de geuren en de smaken van het stromende water op te vangen en te interpreteren. Is er een geurtje of smaakje van voedsel te bespeuren dan zet de wulk zich in beweging en zoekende met de siphobuis volgt het schelpdier het reukspoor tot het lekker brokje gevonden is. Met behulp van zijn rasptong of radula wordt het voedselbrokje bewerkt en opgepeuzeld. Wulken zijn vooral aaseters en ze houden het liefst van verse, malse stukjes voedsel. De inhoud van een krabpantser schijnt het lievelingsgerecht te zijn. Wulken zijn gescheiden van geslacht en planten zich voort door eieren. Men kan het geslacht herkennen aan de schelp. De kinkhoren of wulkschelp van een wijfjesexemplaar vertoont een inbochting bij de mondopening. Bij de mannetjes is dit niet. De eieren worden opgeborgen in doosjes. Het zijn die klissen gele eierdoosjes of kortweg eierkapsels, die dikwijls in het aanspoelsel op het strand worden gevonden en door velen voor een soort zeespons worden aangezien.

Op wulkenvangst.

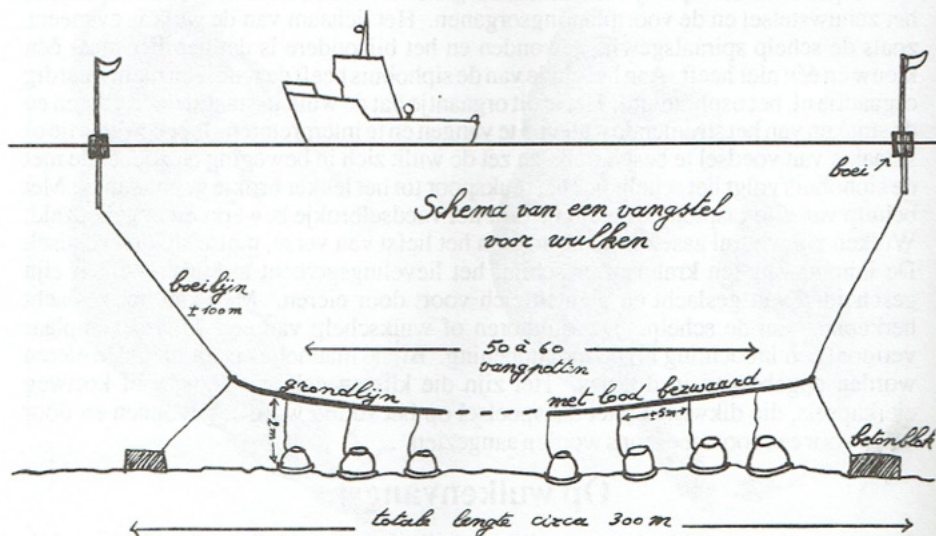
Door onze vissers wordt niet opzettelijk op wulken gevist. Wulken zijn eerder een bij-

vangst, die soms niet te versmaden valt. Vangsten van een tiental kisten per zeereis zijn niet uitzonderlijk. In Frankrijk echter zijn er vissers die zich uitsluitend bezig houden met de wulkenvangst. Daar noemen ze "les pêcheurs de bulots".

Pirou-plage is een typisch kustplaatsje van het Franse schiereiland Cotentin tussen Normandië en Bretagne. Daar zijn een tiental scheepjes die gekend zijn onder de lokale naam "les picoteux". Ze zijn een 9 à 10 m lang, gebouwd in aluminium of hout en voorzien van een motor van 150 PK. Die scheepjes worden bemand met telkens een schipper en een matroos. Pirou-plage heeft geen haventje. De picoteux's worden geankerd op een paar honderd meter van het strand in de baai en worden bereikt met een platbodemige hulpboot of annexe voorzien van een buitenboordmotor. De annexen worden met boeretraktors naar het strand gereden en bij niet gebruik ver op het droge gebracht buiten het bereik van de grote getijden aldaar. Vooraleer op wulkenjacht te gaan moet er voldoende lokaas aan boord zijn. De Normandische vissers gebruiken daarvoor krabben (tourteaux) en vers afval van hondshaaien (rousettes). Men zegt wel dat wulken azen op krengeen maar niets is minder waar. Wulken zijn nogal kieskeurig en hebben zo hun smaken en dat weten de Franse vissers maar al te wel. De vissers van Pirou-plage gaan zich bevoorraden van het gewenste lokaas in de vismijn van Cherbourg.

Mijn vriend Daniel Wimart van Caen, die alles van dichtbij meemaakte, beschreef de wulkenvangst als volgt:

Aangekomen op de vangstplaats op ongeveer een tiental mijl van Pirou en nog een zeven mijl van Jersey vaart het scheepje de "Lacey" langzaam naar een boei met een vlaggetje op. Het boei wordt achteraan aan boord genomen door de schipper. De boeilijn wordt op de windas gelegd en er kan gehaald worden. Eerst komt een betonnen blok van ongeveer 50 kg naar boven en wordt aan dek gehesen. Daarna begint het win-

den van de bezwaarde grondlijn, waaraan de wulkpotten vastzitten. Een wulkpot is gemaakt in zwarte plastic en is klokvormig. De opening is bovenaan. Onderaan is een betonnen voetstuk. De wulkpotten worden één voor één uitgeschud boven een zeef. De te kleine wulkjes en andere schelpdiertjes vallen door de zeef en gaan prompt weer over boord. Nadat een pot gelegeerd is, wordt door de matroos vers aas in de pot gestopt. Zo passeren de potten één voor één door de handen van de schipper en de matroos en worden netjes opgestapeld, er goed op lettend dat de koorden niet verwarren vooraleer ze straks weer overboord gaan. Een wulkenvisser heeft zo een zes tot zeven vangststellen in zee uitstaan met een totaal van ongeveer 300 wulkpotten. De vangst mag per boot en per dag de 600 kg niet overschrijden. Te Pirou-plage wordt per visdag een zestal ton wulken aangevoerd en de prijs in de vismijn, die normaal 5 FF en meer moet zijn, haalt soms niet de 2 FF.

In februari '87 werden de problemen van quota en prijs scherp gesteld en sprak men zelfs van een "wulkenoorlog". De vissers vroegen om de quota's te verhogen zodanig dat ze toch hun prijs zouden in het totaal behalen. Maar het Ministerie van Visserij (zegge de biologen) waren daarmee niet akkoord. Men moet er nog bijvoegen dat een ander schelpdier nl. het muiltje (*crepidula fornicata*) de wulkgronden meer en meer overwoekert en een ware pest vormt.

Waar nu nog de picoteux's op hun gemakje zeshonderd kilo wulken per dag vissen, zou het best kunnen dat het binnen enkele jaren gedaan is met die rijke vangsten en dan ..... D. Wimart besluit dat er een goede inspanning zou moeten gedaan worden om het wulkenverbruik te promoten. Zoals de oester en de mossel publiciteit krijgen, zo zou het ook moeten zijn voor de wulk.

De wulk is een lekkere zeevrucht maar onvoldoende gekend en voor de visser onderbetaald.

R. Coelus

STEDEC N.V.

ir. architect
koenraad coelus

zaakvoerder

studiebureau voor stabiliteit van gebouwen en
constructies in staal en beton
stabiliteit - kwaliteitskontrolle - prefabelementen

iepersestraat 157 - 8800 ROESELARE
TEL: 051 /22 41 76 — fax: 051 /22 91 01

Relaas van het tweede feest

Noordzee-Aquarium

220 feestvierders schoven de voeten onder tafel in de goed verwarmde en maritiem versierde zaal van Huize Astrid te Oostende op zaterdag 22 februari 1992.

Burgemeester Goekint J. en Havenkapitein Ghys R. hadden zich spijtig genoeg moeten laten verontschuldigen. Aalmoezenier Corneillie, gemeenteraadslid-reder Hennaert N. en Blanche Belpaeme of "Meetje van de Koaje" waren er wel naast de vele vrienden om het feestmaal te proeven dat bereid was door het personeel van Traiteur Los Angeles.

Pette Sjieke met de orde van de Kloeffe bracht er algauw de ambiance in en nadat Pette het lied "Oostende van toen" gezongen had, kwam het eerste optreden van de Oostendse folkloristische dansgroep "De Zeepaardjes". Ze hadden hun traditionele visserskledij omgewisseld voor Belle Epoque-kostuums en brachten een evokatie aan het Oostende 1900; toen was Oostende nog "La Reine des plages". De nostalgische dansen vonden veel bijval bij het publiek en er werd menig keer geapplaudiseerd. Ook onder daverend applaus reikte Meetje van de Koaje de bloemen aan de dansleider Guido Bernard en Pette Sjieke terwijl alle "Zeepaardjes" van de ondervoorzitter R. Vandecasteele een ruikertje van gele en rode anjers kregen. Moestasj van de Kaoje wist de vierders te boeien tot in de kleine uurtjes en het was half vijf in de morgen toen de laatste paartjes de dansvloer verlieten. We danken hierbij het Visserijblad voor het bereidwillig uitlenen van de schilderijen, de Directies van de J. Bauwensschool en het K.W. IBIS voor het in bruikleen geven van de seinvlaggen, Huize Astrid voor de feestzaal, Tafelhouder Los Angeles voor de maaltijd en niet in het minst ook de mensen uit de visserijwereld die de vissoorten leverden. We danken ook Pette Sjieke en de Orde van de Kloeffe, de dansgroep "De Zeepaardjes" en Moestasj van de Koaje, die zorgden voor de animatie.

We hopen bij leven en welzijn volgend jaar het derde ledenfeest te kunnen vieren op zaterdag 13 februari 1993.

Meetje van de Koaje overhandigt de bloemen aan Pette Sjieke (foto gw)

Aquarium Discus

Stenenstraat 16/18 — 8400 Oostende
Tel: 059 / 50 42 17 — Fax: 059 / 80 89 92

De grootste
aquariumzaak van
beide Vlaanderen
Grote keus van zoet- en
zeewatervissen, ook
lagere zeediersoorten
Alle toebehoren voor
aquaria

Ons gazetje

1. We vernamen het overlijden van Mevrouw Yvonne Struyf-De Clerck. Zij overleed op 21 december 1991. Zij had een warme belangstelling voor de zee fauna en -flora. Aan de achtbare familie onze oprechte deelneming.

2 Op 6 januari werd Charlotte Florée geboren, dochtertje van Franky en Patricia Vanderwal. Grootmoeder Jacqueline Vanderwal-Laforce of beter gekend als "Jacqueline van het Aquarium" is de meter en Charlotte werd gedoopt op 1 maart. We vermelden ook dat het de derde keer is dat er in de familie een vrouwelijk viergeslacht gevormd werd. Aan de moeder, de grootmoeder en de overgrootmoeder een hartelijke proficiat en eveneens voor de stamboomvaders.

3. Op 10 januari kwam de duikersklub V.O.T. onder leiding van Houtteman Wim een speciaal bezoek brengen aan het Aquarium. Ontvangen 500 fr. extra steun voor Vriendenkring, waarvoor onze hartelijke dank.

4 Duyck Jean-Pierre schonk op 27 januari zijn persoonlijke verzameling van zeemateriaal aan het Aquarium. De reeks opgeviste potscherven zullen door een specialist gedetermineerd worden om later te kunnen tentoonstellen. Schelpen en koralen vullen eveneens de schenking aan. Voor Jean-Pierre onze beste dank.

5 Eveneens onze beste dank voor Vaerewyck André, Merelstraat 21, 2700 St. Niklaas die voor de tweede keer een boek schonk voor de Aquariumbibliotheek.

6 Het Marien Ecologisch Centrum organiseert geleide strandwandelingen. duurtijd telkens 2 uur. Inschrijving : 70 fr. Vertrek van het Centrum Middenkust, Langestraat 73, 8400 Oostende, tel. : 059/80 67 66.

Data : 11 april 14 u, 18 april 10 u, 25 april 14 u,

2 mei 10 u, 16 mei 10 u, 23 mei 10 u, 30 mei 14 u

6 juni 10 u, 13 juni 10 u, 20 juni 10 u, 27 juni 14 u

7 Dinosauers en Co

In het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen te Brussel loopt tot eind juni een tentoonstelling van voorhistorische dieren, voorgesteld door bewegende robots. Ook het zeeleven ten tijde van de dino's is er te bewonderen. Toegang elke dag van 9.30 u tot 17 u (de maandag gesloten); toegangsgeld 180 fr

8 De aquariumvereniging "Oostende Platy" vergadert maandelijks (2e donderdag) in zaal PAX, Schilderstraat 5 Oostende. Inlichtingen bij de voorzitter Bossuyt Herman, tel. : 059/80 04 53

9 De Strandwerkgroep hield haar jaarvergadering op zaterdag 29 februari. Er waren twee merkwaardige voordrachten over aquakultuur. L. Vanhoorne van de Firma Pieters had het over de zalmkweek op de Hebriden en Corneillie S. over de zeebaarskweek in Griekenland en te Doel, Antwerpen.

10 Op maandag 9 maart brachten de 22 aspirant-schippers van de visserijschool te Lannilis (Bretagne) een bezoek aan het Aquarium. Ze waren erg geboeid.